

Schrijven en luiers verversen

Hedendaagse schrijvers van Hele Dikke Boeken verwijzen graag naar hun voorgangers. Franzen verwijst naar Charles Dickens, Knausgard wil dolgraag een nieuwe Proust zijn, maar tegelijk beseft hij dat dat onmogelijk is: hij wil een groots en meeslepend oeuvre schrijven, maar moet als moderne Scandinavische man achter de buggy aanlopen en luiers verversen. Zijn grote droom is tot mislukken gedoemd, dus kiest hij ervoor te schrijven alsof zijn leven ervan afhangt en zijn hele bestaan te documenteren: alle vriendinnetjes die hij heeft gehad worden opgelijst, net als alle spullen die hij op de transportband legt aan de kassa in de supermarkt. Hij gaat te werk zoals een Facebookgebruiker zijn leven documenteert. Een madeleine-moment is bij hem onmogelijk, want die herinnering zit wel ergens in zijn database opgeslagen. Databases zijn oneindig,

‘Wat wel opvallend speelt bij bepaalde mannelijke liefhebbers van dikke boeken, is een houding van: zie mij hier eens een berg beklimmen’

Steven Van Ammel
Boekhandelaar

je kunt er een zoekmachine op loslaten, samplen en selecteren hoeft dus niet meer. Dat maakt van Knausgard een Proust voor de Facebookgeneratie, zegt Van de Ven. ‘Hij zet zich af tegen de moderne media-maatschappij, maar zijn werk is ervan doordrongen. Net zoals 2666 van Roberto Bolaño met zijn ontelbare verhaallijnen verwijst naar de onafzienbare informatiestroom van het internet: je ziet door de bomen het bos niet meer.’

De roman verzet zich dus, maar past zich tegelijk ook aan de nieuwe tijden aan. Sommige schrijvers, zoals Elena Ferrante, grijpen terug naar de feuilletonvorm. Die bestond al in de negentiende eeuw, maar wordt nu ingezet om een graantje mee te pikken van het succes van complexe televisieseries. Die hebben de mosterd bij de literatuur gehaald, maar nu werkt de invloed ook andersom.

Ook fantasy werkt graag met reeksen: om een alternatieve wereld te scheppen heb je nu eenmaal veel woorden nodig. Aan fantasy zit een escapistische kant: je kunt er lekker in onderduiken – dat is ook de aantrekkingskracht van populaire reeksen als *De zeven zussen* van Lucinda Riley. ‘Al zit er ook veel rauwheid in hedendaagse fantasy.’ Als voorbeeld noemt Van de Ven *A song of ice and fire* van R.R. Martin. ‘Daarin zie je heel goed de kruisbestuiving tussen literatuur en televisie: Martin is een scenarioschrijver die in 1991 met de reeks begon omdat hij televisie te beperkend vond. Maar de mogelijkheden van televisie

verruimden en de boeken werden verfilmd als *Game of Thrones*, een van de populairste series aller tijden. De laatste twee boeken laten op zich wachten, tot ongenoegen van Martins grote schare fans, die hem online aanporren om vaart te maken, terwijl de televisieserie al voorloep op de boeken. Fantasy is een heel participatief genre, de betrokkenheid van lezers is groot, er ontstaat een hele community rond.’

Maar ook bij gewone literatuur zie je nu soms iets in die richting gebeuren, zegt Steven Van Ammel. ‘Je hebt onlineleesgroepen die hun leeservaring van Lize Spits *Ik ben er niet* op het net delen: waar zit jij nu in het boek, en wat vind je er tot dusver van? Dat heeft ook te maken met slimme marketing: met buzz creëren rond een boek door het heel plotseling te lanceren bijvoorbeeld, zoals niet alleen met Lize Spit, maar ook met de nieuwe Marieke Lucas Rijneveld gebeurde.’

Zwaarder anker

Al zo lang de roman bestaat, wordt zijn dood voorspeld. De hedendaagse versie ervan weert zich daartegen door twee kanten uit te boksen: hij zet zich af tegen concurrerende media door traagheid en reflectie uit te spelen als *unique selling proposition*, maar neemt er ook elementen uit over en vindt zo zichzelf opnieuw uit. Wat vindt Van Ammel zelf als doorgewinterd lezer over de trend van het Hele Dikke Boek?

‘Er zijn dunne romans die me evenzeer bijblijven. Het succes van dikke boeken is deels te verklaren doordat het kleppers zijn die je je lang herinnert omdat je er veel tijd mee hebt doorgebracht. Een lange roman is iets waarin je je onderdompelt – als hij goed is, tenminste. Dikke boeken hebben daardoor een zwaarder anker in de herinnering. Ik kan me bijvoorbeeld nog perfect voor de geest halen waar ik was toen ik voor het eerst *De verborgen geschiedenis* van Donna Tartt las. Zo’n boek gaat zich in je nestelen en wordt een deel van jezelf.’

Veerle Vanden Bosch

de maand van

Willem De Maeseneer

De normaalste zaak van de wereld

Afgelopen zondag besluit ik pas laat in de namiddag nog snel een frisse neus te halen. Het is te mooi weer buiten om te laten liggen. Op weg van mijn werkkamer naar beneden passeer ik de badkamer waar ik kort overweeg om mijn daglenzen in te doen. Thuis draag ik meestal mijn dertien jaar oude bril. Ik kocht hem in een periode dat een specifieke stijl van montuur modieus was. Die periode ging snel weer voorbij, terecht of niet, maar ik zit er dus mee. En ik blijf ermee zitten, want sinds ik gehecht ben geraakt aan het comfort van daglenzen voor buiten, is er geen druk meer om een nieuw montuur te kopen dat ik toch alleen thuis draag.

Het wordt er niet lichter op buiten. Ik besluit dat het niet de moeite is om een paar lenzen op te offeren. Ook niet om een deftigere broek dan mijn joggingbroek aan te trekken, laat staan om mijn coronacoupe bij te knippen. Ik ga, volledig in de stijl van het nieuwe normaal, als een halve clochard naar buiten. Helaas: even verder komt net ook een buurman buiten. Terstond steekt het schaamtegevoel de kop op dat ons in het oude normaal andere vestimentaire keuzes deed maken. In een reflex ga ik de andere kant op. Ongezien, oef.

Lang duurt mijn anonimiteit echter niet. Om de hoek zie ik ze al van ver staan. Een groepje kinderen roept me toe zodra ik in hun vizier kom. Kom naar ons winkeltje! Ik loop aan de overkant van de straat en probeer mijn stevige tred te behouden. De kinderen herhalen hun vraag. Ik roep hen toe dat ik helaas geen geld bij me heb. Niet erg, roepen ze. Je kan hier met steentjes betalen! Ik probeer: ik heb ook geen stenen bij. Niet erg! Wij geven je stenen! Er is geen ontkomen aan. Ik ben normaal gezien best wel assertief. Een verkoper aan de deur maakt meestal geen schijn van kans. Maar ter hoogte van de kinderen geef ik toe. Ik weet niet waarom. Ik zeg: één minuut. Ze juichen.

© Getty Images/iStockphoto

Ik ben normaal gezien best wel assertief. Een verkoper aan de deur maakt meestal geen schijn van kans

Ik steek de straat over en wandel voorbij een houten pijl met daarop: steentjeswinkel. Enthousiast leiden ze me een steegje in richting enkele garages. Intussen krijg ik kiezels in mijn hand gedrukt. Een berg kleinere en een berg grotere. De kinderen haasten zich zodat ze achter hun tafeltje klaarstaan als ik aankom. Op de tafel een berg tekeningen. Snel kies ik er eentje. Ze kost me twee stenen. Maar ze willen meer verkopen. Ik kies een tekening van een slonzige vampier waarin ik mezelf herken, en een pentekening van een beer waar ze duidelijk trots op zijn. Dat is wel een dure tekening, zeggen ze. Ahzo. Ik neem een grote klinker die ik op de grond zie liggen. Dat hadden ze niet zien aankomen. Snel nemen ze de regie weer over. De klinker past niet in hun geldbakje. Je mag gewoon dat hoopje daar nemen, dat zal genoeg zijn.

Even ongegeneerd gaan wandelen en al snel schiet ik in de kramp van het oude normaal. Nog geen acht minuten nadat ik ben vertrokken, zit ik gehurkt steentjes van de grond te schrapen met in mijn andere hand drie tekeningen. Achter mij kinderen die zich helemaal geen zorgen maken over hoe ik eruitzie. Ze zijn gewoon blij dat ik mee speel. Voor hen is dat de normaalste zaak van de wereld.

Elke maand schrijft hier een andere gast een wekelijkse tranche de vie. Deze maand: Willem De Maeseneer bedenkt en schrijft fictie voor tv en soms voor theater, maar vindt de werkelijkheid onovertreffbaar.